

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 157/2017
09.03.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јанка Лазаревића, председника већа, Бате Цветковића, Драгана Аћимовића, Радослава Петровића и Веска Крстајића, чланова већа, са саветником Весном Веселиновић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Далибора Мињина, због кривичног дела изнуда у покушају из члана 180. став 2. Кривичног закона Републике Србије, у вези члана 19. и члана 22. Основног кривичног закона, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног Далибора Мињина, адвоката Чедомира Стојковића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Сремској Митровици К 122/2010 од 09.03.2016. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 1095/16 од 27.12.2016. године у седници већа одржаној у смислу члана 490. ЗКП, дана 09.03.2017. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Далибора Мињина, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Сремској Митровици К 122/2010 од 09.03.2016. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 1095/16 од 27.12.2016. године, у односу на повреде закона из члана 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног у преосталом делу одбацује као неодзвољен.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Сремској Митровици К 122/10 од 09.03.2016. године, окривљени Далибор Мињин, је поред осталих, оглашен кривим због кривичног дела изнуда у покушају из члана 214. став 4. у вези става 3. у вези става 1. у вези члана 30. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од пет година, у коју се урачунава време проведено у притвору од 02.06.2002. године до 03.01.2003. године. На основу члана 535. ЗКП, од окривљеног Далибора Мињина су одузети следећи предмети: један пиштољ са оквиrom марке „...“ серијског броја ..., калибра 7,65 мм, са уграђеним компензатором и пригушивачем пламена и седам комада метака истог калибра за наведени пиштољ, ради заштите интереса опште безбедности.

Истом пресудом окривљени је на основу члана 261, 262. и 264. ЗКП обавезан да плати трошкове кривичног поступка у износу од 195.428,32 динара и паушал у износу од 20.000,00 динара а све у року од 15 дана од дана

правноснажности пресуде под претњом принудног извршења као и да плати награду и нужне издатке браниоца који му је постављен по службеној дужности о чијој висини ће се суд одлучити накнадно посебним решењем.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 1095/16 од 27.12.2016. године, делимичним усвајањем жалби бранилаца окривљених Далибора Мињина, АА и ББ и жалбе окривљеног Далибора Мињина лично, првостепена пресуда је преиначена у погледу правне оцене дела и одлуке о казни, тако што је окривљени Далибор Мињин поред осталих оглашен кривим због кривичног дела изнуда у покушају из члана 180. став 2. КЗ РС у вези члана 19. и члана 22. ОКЗ и осуђен на казну затвора у трајању од три године и шест месеци, у коју му се урачунава време проведено у притвору од 02.06.2002. године до 03.01.2003. године, док су наведене жалбе у преосталом делу одбијене као неосноване, а првостепена пресуда је у непреиначеном делу потврђена.

Против ових правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног Далибора Мињина, адвокат Чедомир Стојковић, због повреда закона из члана 485. став 1. тачка 1), члана 485. став 2. и члана 485. став 4. ЗКП (члан 438. став 2. тачка 1), члан 439. тачка 1) до 3) и др.), са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев и преиначи другостепену пресуду тако што ће усвојити жалбу окривљеног Далибора Мињина и истог ослободити од оптужбе или да побијане пресуде укине и предмет врати првостепеном или другостепеном суду на поновно суђење и то пред потпуно измењеним већем. Бранилац је у захтеву предложио да окривљени и његови браниоци буду обавештени о седници већа у смислу члана 488. став 2. ЗКП, као и да се одреди одлагање односно прекид извршења правноснажне пресуде.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Републичком јавном тужиоцу кога није обавестио о седници већа као ни браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство не би било од значаја за доношење одлуке у смислу члана 488. став 2. ЗКП, па је одржао седницу већа у смислу члана 490. ЗКП, на којој је размотрио списе предмета, са пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те је по оцени навода у захтеву, нашао:

Бранилац окривљеног Далибора Мињина у захтеву за заштиту законитости истиче да су побијане правноснажне пресуде донете уз учињену битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, са образложењем да фотокопије фоно записа телефонских разговора, по наредби истражног судије Општинског суда у Руми Кри 129/02 од 29.05.2002. године, представљају доказ на коме се пресуда не може заснивати по одредбама ЗКП, јер је Одељење криминалистичке полиције Секретаријата унутрашњих послова Сремска Митровица у истражне списе дана 01.07.2002. године, доставило „препис фоно записа о реализацији мера из наредбе истражног судије Кри 129/2002 од 29.05.2002. године, што је у супротности са одредбама члана 232. и члана 233. тада важећег Законика о кривичном поступку („Сл. лист СРЈ“, број 70/01, 68/02 и „Сл. гласник РС“, број 58/0476/10), којима је било прописано да ће орган унутрашњих послова истражном судији доставити снимке, а да истражни судија (а не ОУП), може одлучити да се добијени снимци у целини или делимично препишу, при чему припадници ОУП-а Сремска Митровица никада нису

доставили суду ове аудио снимке иако је одбрана на томе инсистирала, тако да препис фоно записа који је сачињен од стране органа унутрашњих послова не може представљати доказ у смислу члана 232. и члана 233. тада важећег ЗКП.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног којима се указује на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, Врховни касациони суд оцењује као неосноване.

Наиме, првостепени суд је на страни 33. образложења пресуде, навео да је на основу наредбе истражног судије Општинског суда у Руми Кри 129/02 од 29.05.2002. године, којом је наложено спровођење мере надзора и снимања телефонских и других разговора или комуникација другим техничким средствима и оптичка снимања лица за која постоји основана сумња да су извршила кривична дела са елементима организованог криминала, прибављен листинг телефонских комуникација између телефонских бројева који су користили окривљени Далибор Мињин и оштећени ВВ, које доказе је суд прихватио, а да на фоно записима телефонских разговора прибављеним по цитираној наредби истражног судије Општинског суда у Руми није засновао своју одлуку, с обзиром на то да се исти односе на телефонске разговоре који су обављени у периоду након извршења предметних кривичних дела.

Што се тиче другостепене пресуде, стоји чињеница да је другостепени суд на страни 8, у последњем ставу и на страни 9, у првом ставу образложења пресуде навео да је начин извршења кривичног дела, поред осталих доказа, утврдио и читањем фотокопије фоно записа телефонских разговора по наредби истражног судије Општинског суда у Руми Кри 129/02 од 29.05.2002. године. Међутим, из даљих навода образложења пресуде (на страни 10, 7 став), произлази да је на основу овог доказа суд само утврдио да је између окривљеног Далибора Мињин и оштећеног постојала телефонска комуникација али и никакве друге чињенице у вези извршења кривичног дела што, по налажењу овог суда указује да сама садржина преписа наведених „фоно записа“ није коришћена као доказ ни у другостепеном поступку, због чега су супротни наводи захтева браниоца окривљеног да се на наведеном доказу заснива пресуда оцењени као неосновани.

Према наводима захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, учињена је и тиме што је Апелациони суд у Новом Саду у записнику о главном претресу одржаном дана 22.12.2016. године навео да врши увид у „све изведене доказе који су изведени од стране првостепеног суда на главном претресу од 07.09.2015. године који су констатовани на странама 1903, 1904 и 1905 К списка, међутим, како 07.09.2015. године, главни претрес пред првостепеним судом није одржан то наведеног дана никакви докази нису извођени од стране првостепеног суда па самим тим исте није могао да изведе ни другостепени суд, нити да на основу њих утврђује чињенично стање.

Изнете наводе захтева браниоца окривљеног Врховни касациони суд оцењује као неосноване. Ово стога, јер Врховни касациони суд налази да је у записнику о претресу одржаном пред Апелационим судом у Новом Саду дана 22.12.2016. године, учињена очигледна грешка у писању датума, тиме што је наведено да суд врши увид у доказе изведене на главном претресу одржаном пред

првостепеним судом дана 07.09.2015. године, уместо дана 07.07.2015. године када је главни претрес одржан пред првостепеним судом, при чему се на странама 1903, 1904, 1905 К списка предмета које су цитиране приликом извођења доказа пред Апелационим судом у Новом Саду налазе докази у које је другостепени суд извршио увид, а који су од стране првостепеног суда изведени у доказном поступку на главном претресу од 07.07.2015. године. Следствено томе, а насупрот наводима захтева наведени докази су изведени на главном претресу, пред другостепеним судом и на истима се пресуда може заснивати.

Надаље, у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног наводи се да је правноснажна пресуда заснована на доказу на коме се судска одлука не може заснивати и то на „списку серијских бројева новчаница добијених од оштећеног ВВ у циљу постављања крим техничке клопке од 10.06.2002. године, јер Законик о кривичном поступку, такав документ не познаје као доказ, имајући притом у виду да записник о увиђају од 02.06.2002. године, не помиње никакве новчанице, већ СУП Сремска Митровица осам дана након увиђаја доставља у списе предмета наведени списак.

Међутим, Врховни касациони суд налази да бранилац окривљеног изнетим наводима захтева не указује да је наведени списак серијских бројева новчаница које су припадале оштећеном и које су претходно фотографисане од стране овлашћених службених лица ОУП-а Сремска Митровица, незаконит доказ по форми или по начину прибављања већ оспорава његову доказну вредност и на тај начин правноснажну пресуду оспорава због погрешно утврђеног чињеничног стања које не може бити предмет испитивања поводом истакнуте повреде закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Указујући на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљеног Далибора Мињина у захтеву за заштиту законитости истиче да је Апелациони јавни тужилац изменио оптужницу у погледу чињеничног описи и правне квалификације кривичног дела, тако што је радње окривљеног описане у диспозитиву оптуженог акта, правно квалификовао као кривично дело изнуде у покушају из члана 180. став 2. КЗ РС у вези члана 19. и члана 22. ОКЗ (за које кривично дело је окривљени оглашен кривим правноснажном пресудом), изостављајући елемент бића тог кривичног дела – да је изречена претња озбиљна, без ког елемента наведеног кривично дело не постоји, јер се према члану 180. КЗ РС, кривично дело изнуда не може извршити упућивањем обичне претње. Следствено изнетом, према ставу браниоца, дело за које је окривљени оглашен кривим правноснажном пресудом није кривично дело по закону, чиме је на штету окривљеног повређен закон из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Изнете наводе захтева браниоца окривљеног Врховни касациони суд оцењује као неосноване, јер чињенични опис радње извршења окривљеног Далибора Мињина, дат у изреци другостепене пресуде садржи опис претњи које је окривљени у периоду од 01.05.2002. године до 02.06.2002. године у више наврата упутио оштећеном ВВ и то: дана 01.05.2002. године, захтевао од оштећеног да му на име „рекета“ преда износ од 300.000 ДЕМ говорећи му да ће му сравнити са земљом пумпу и породичну кућу и да ће му побити породицу, па пошто оштећени није пристао на такав захтев окривљеног уследио је догађај од 04.05.2002. године (када је на бензинској пумпи у власништву оштећеног употребљена експлозивна

направа), након чега је оштећеног телефоном позвао непознат мушкарац, рекавши му: „Да ли ти је и ово доста или треба да идемо даље?“, а окривљени је поново телефоном звао оштећеног захтевајући од истог да спреми новац и да му плати за вишегодишњи рекет, да га је затим поново више пута телефоном позивао и након догађаја од 29.05.2002. године (када су на управну зграду предузећа оштећеног испалена два пројектила из ручног бацача), рекавши му да је то последње упозорење ако не плати „рекет“, а потом га 02.06.2002. године позвао и претио му да долази по новац на бензинску пумпу, те му се приликом критичног догађаја када је наоружан дошао на лице места заједно са окривљенима АА и ББ, обратио речима: „Немам ја шта да идем горе, донеси ми новац, немој нешто да ми смешташ, ... ти мајку и све ћу ти побити“.

Да су наведене претње биле озбиљне што представља законско обележје кривичног дела из члана 180. став 2. КЗ РС произлази из њихове садржине и начина на које су исте биле упућене оштећеном – радило се о претњама да ће се напасти на живот и тело оштећеног и његове породице, односно да ће се уништити његова имовина – породична кућа и бензинска пумпа, а приликом догађаја 02.06.2002. године исте су биле упућене уз употребу ватреног оружја, тако да су наведене претње описане у радњи извршења кривичног дела по оцени овога суда, очигледно биле подобне да оштећеног принуде да учини нешто на штету своје имовине, односно имале карактер озбиљне претње.

Код напред изнетог, Врховни касациони суд налази да то што чињенични опис радње извршења предметног кривичног дела дат у изреци другостепене пресуде не садржи законски израз – да се ради о озбиљним претњама које је окривљени применио према оштећеном у циљу да га принуди да нешто учини на штету своје имовине, не упућује на закључак да у конкретном случају не постоји наведено законско обележје кривичног дела из члана 180. став 2. КЗ РС, па су супротни наводи захтева браниоца окривљеног оцењени као неосновани.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд налази да се захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног правноснажна пресуда неосновано побија због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости истиче да је правноснажном пресудом повређен кривични закон из члана 439. тачка 1) ЗКП, тиме што у изреци другостепене пресуде није означено из које радње окривљеног произлази да је кривично дело покушано, при чему се из навода изреке закључује да оштећени није покушао да преда новац окривљеном, да окривљени није покушао да узме новац од оштећеног који исти није ни имао у својој државини да би окривљени могао да покуша да га узме. Дакле, према наводима захтева дана 02.06.2002. године, према изреци правноснажне пресуде окривљени није упутио претњу оштећеном, нити је оштећени предузео било какву радњу на штету своје имовине што произлази из чињеничног стања утврђеног пред другостепеним судом. Закључак да се у конкретном случају не може радити о покушају извршења предметног кривичног дела, према наводима захтева, произлази из изведених доказа и утврђеног чињеничног стања и то да нико од полицајаца који су учествовали у акцији хапшења тога дана нису видели никакав новац, већ само да им је оштећени показивао неку коверту али не и њен садржај.

Међутим, Врховни касациони суд налази да бранилац окривљеног изнетим наводима, иако се у захтеву формално позива на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, указује да је изрека пресуде неразумљива што представља битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП и истовремено износи своје чињеничне закључке у погледу предузимања инкриминисаних радњи од стране окривљеног – упућивања озбиљних претњи оштећеном у циљу да истог принуди на предају новца и у вези са тим постојања покушаја предметног кривичног дела који чињенични закључци су другачији од оних утврђених у побијаним пресудама, због чега бранилац окривљеног иако формално истиче повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, суштински указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП, и оспорава оцену изведених доказа и истом утврђено чињенично стање.

Поред тога, бранилац окривљеног у захтеву истиче да је другостепени суд повредио закон и то: одредбу члана 409. ЗКП, јер није могао да разматра измењену оптужницу која је поднета пре отварања главног претреса; затим одредбу члана 409. став 3. ЗКП, тиме што окривљеном и његовом браниоцу након измене оптужнице није оставио довољно времена за припремање одбране, као и одредбу члана 349. став 4. ЗКП, јер није позвао окривљеног да се изјасни о измењеној оптужници.

У захтеву за заштиту законитости бранилац даље наводи да оштећени ни у једном свом исказу није навео да му је окривљени упућивао претње означене у изреци правноснажне пресуде, те да из листинга телефонске комуникације између окривљеног и оштећеног не произлази да је окривљени током целог месеца маја 2002. године телефоном позивао оштећеног што нижестепени судови погрешно закључују, којим наводима бранилаца окривљеног правноснажну пресуду побија због погрешно утврђеног чињеничног стања у вези са претњама које је окривљени упућивао оштећеном.

Како члан 485. став 4. ЗКП, који прописује разлоге због којих окривљени, односно његов бранилац сходно правима које има у поступку у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП, могу поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека, због повреда закона из члана 438. став 1. тачка 11. ЗКП, члана 409. и члана 349. став 4. ЗКП, нити због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања у правноснажној пресуди, то је Врховни касациони суд захтев браниоца окривљеног у том делу оценио као недозвољен.

Бранилац окривљеног захтев за заштиту законитости подноси и због повреде закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, која је дозвољен разлог за подношење овог ванредног правног лека од стране окривљеног у смислу члана 485. став 4. ЗКП.

Међутим, имајући у виду да бранилац у захтеву не конкретизује овај разлог побијања правноснажне пресуде и да је Врховни касациони суд у смислу члана 489. став 1. ЗКП, приликом одлучивања о захтеву везан разлозима, делом и правцем побијања који су истакнути у захтеву, није овлашћен да по службеној дужности тумачи захтев и оцењује у чему се састоји повреда закона на коју се

бранилац позива, то је оцењено да захтев браниоца окривљеног у овом делу нема законом прописан садржај у смислу члана 484. ЗКП.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је у смислу члана 491. став 1. ЗКП и члана 487. став 1. тачка 2) и тачка 3) ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Весна Веселиновић,с.р.

Председник већа-судија
Јанко Лазаревић,с.р.

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић